

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Diagnoza aktualnej sytuacji polskiego systemu oświaty w zakresie realizacji wychowawczej roli szkoły

Warszawa, 28 października 2017 r.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

PODSTAWOWE KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

- 1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.**
- 2. Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.**
- 3. Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.**
- 4. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.**
- 5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.**
- 6. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.**

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Wychowanie

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych **celów polityki edukacyjnej państwa.**

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły.

Szkoła ma obowiązek wzmocnienia wychowawczej funkcji.

W swojej działalności wychowawczej **zapewnia właściwe warunki wychowania**, uwzględnia w tym **wolę rodziców** oraz **państwa.**

Wychowanie

Nauczanie i wychowanie - respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje **uniwersalne zasady etyczne**, służy rozwijaniu u dzieci i młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa narodowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata

*Preambuła do ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
(Dz. U. z 2017 r., poz. 59 ze zm.).*

Wychowanie rozumiane, jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Zadania szkoły

wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości uniwersalnych poprzez:

- wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- wzmacnianie poczucia tożsamości i dumy narodowej oraz świadomości obywatelskiej;
- formowanie u uczniów poszanowania godności własnej i innych;
- kształtowanie postawy aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- promowanie zdrowego stylu życia i skuteczne zapobieganie współczesnym zagrożeniom (*Preambuła do podstawy programowej kształcenia ogólnego*)

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Kształtowanie postaw, w tym wartości rodzinnych:

- docenianie wartości rodziny w życiu społecznym, budowanie więzi, mostów międzypokoleniowych, poszanowanie tradycji;
- wyrabianie w sobie postawy dialogu, umiejętności słuchania i rozumienia innych,
- poszukiwanie i dążenie do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w rodzinie i w świecie,
- rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów poprzez komunikowanie i współdziałanie.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

W procesie edukacyjnym zadania wychowawczo-profilaktyczne realizowane są równoległe z kształceniem – przekazywaniem wiedzy, m. in. podczas zajęć z wychowawcą klasy oraz realizacji innych przedmiotów, np.: edukacji wczesnoszkolnej, historii, przyrody, biologii, wychowania fizycznego, informatyki, etyki, wychowania do życia w rodzinie, podstaw przedsiębiorczości.

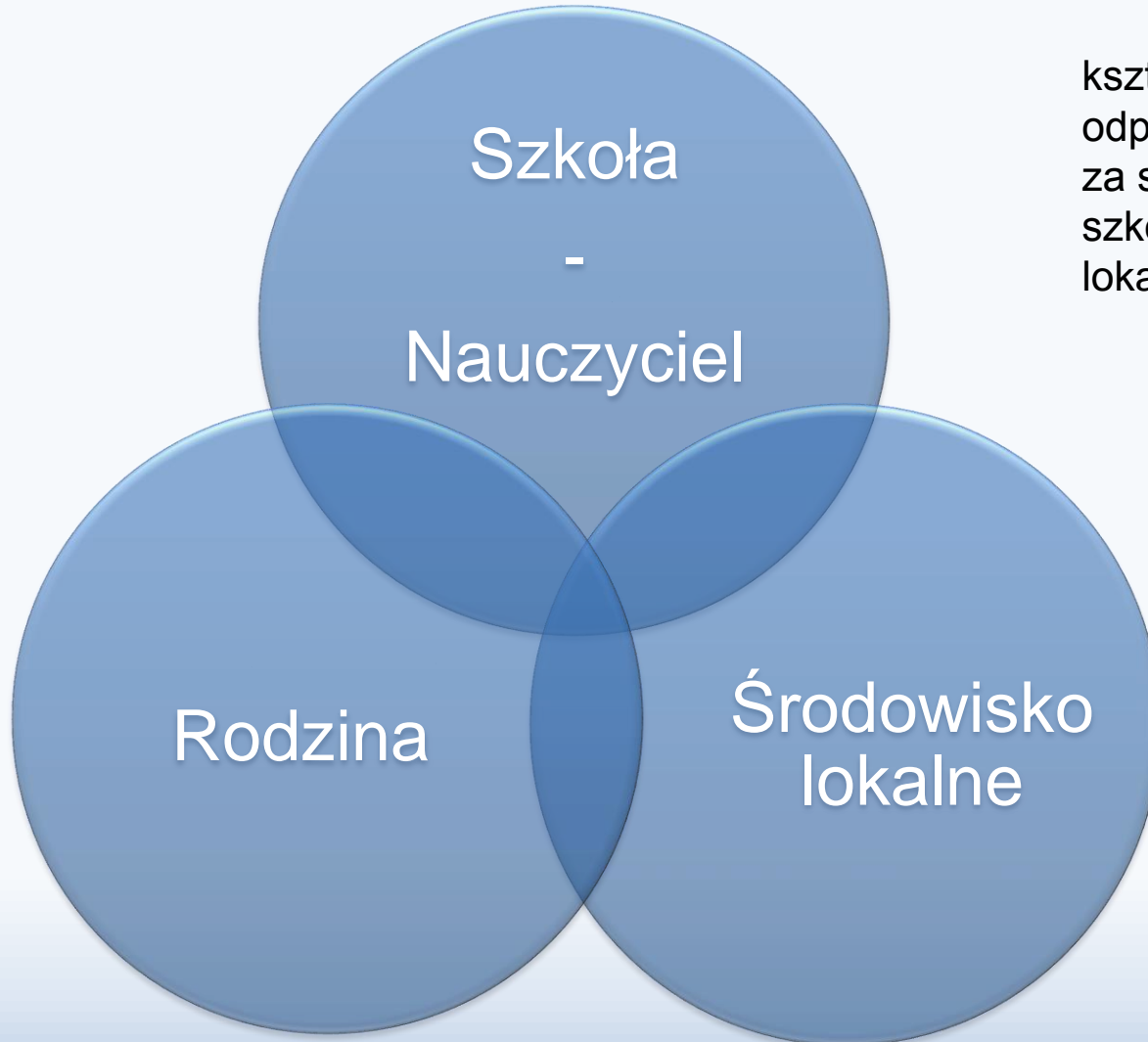
Treści i działania wychowawcze oraz profilaktyczne skierowane do uczniów, adekwatnie do ich potrzeb rozwojowych, określają podstawy programowe.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

wspomaganie
funkcji
wychowawczej
rodziny

kształtowanie
odpowiedzialności
za swoją klasę,
szkołę, środowisko
lokalne, region, kraj

współpraca
oparta na
wzajemnym
zaufaniu-
„Rodzice
naturalnymi
sprzymierzeńca
mi szkoły”

współpraca
z podmiotami
wspierającymi
oddziaływania
szkoły

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Nadzór pedagogiczny

Wymagania wobec szkół określone w rozporządzeniu dotyczą:

- 1) przebiegu procesu kształcenia, wychowania i opieki;
- 2) umożliwienia każdemu uczniowi rozwój na miarę jego indywidualnych możliwości;
- 3) podejmowania przez szkołę lub placówkę działań podnoszących jakość jej pracy;
- 4) angażowania uczniów, rodziców i nauczycieli w działania szkoły lub placówki;
- 5) współpracy ze środowiskiem lokalnym;
- 6) uzyskania efektów kształcenia i wychowania;
- 7) aktywności uczniów i ich rozwoju osiąganego adekwatnie do potrzeb i możliwości;
- 8) doskonalenia pracy szkoły lub placówki przy zaangażowaniu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Nadzór pedagogiczny – województwo mazowieckie

Ewaluacje 2017/2018:

- Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej
- Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne
- Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi
- Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników egzaminów

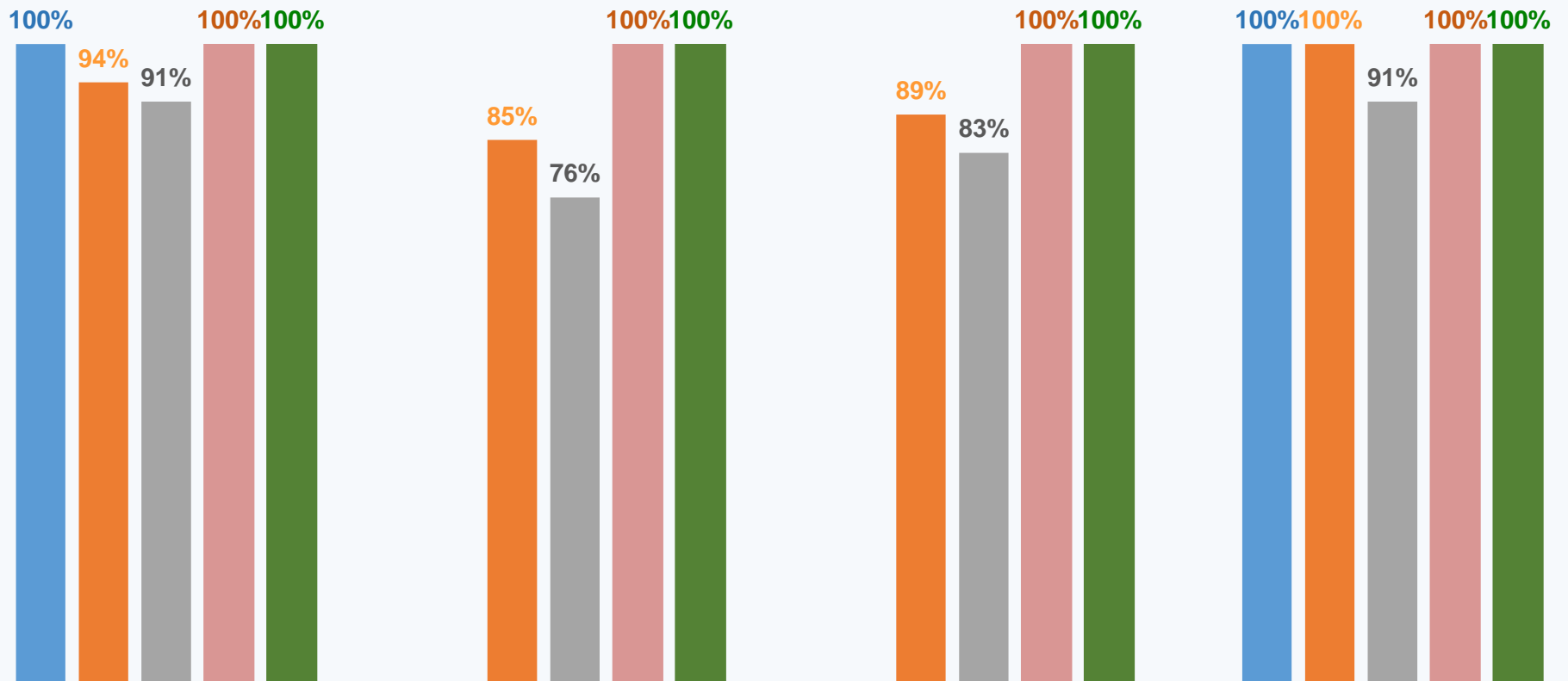
Ewaluacje 2016/2017:

- Uczniowie są aktywni
- Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne
- Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji
- Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Spełnianie wymagań przez szkoły na poziomie podstawowym

4. Dzieci są aktywne / Uczniowie są aktywni

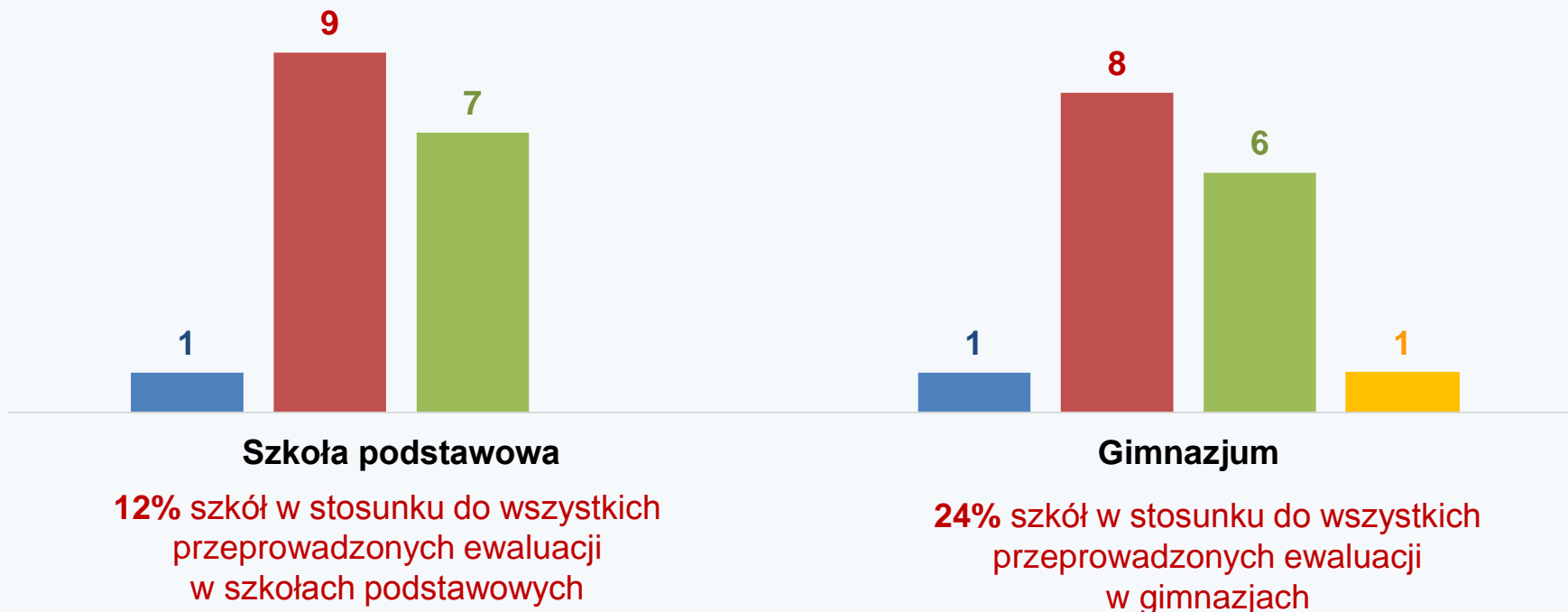
5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

■ Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego ■ Szkoły podstawowe ■ Gimnazja ■ Licea ogólnokształcące ■ Technika

Niespełnione wymagania na poziomie podstawowym

- 4. Uczniowie są aktywni
- 5. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne
- 6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji
- 7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Bezpieczeństwo, zachowania, relacje

- W szkołach podejmowane są we współpracy z podmiotami zewnętrznymi działania wychowawcze i profilaktyczne zorientowane na eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań wśród uczniów. Jednak rozwiązania służące zapewnieniu uczniom bezpieczeństwa, nie zawsze okazują się adekwatne i skuteczne – nie wszystkie dzieci deklarują poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Sygnalizowane przypadki dotyczą agresji werbalnej, cyfrowej oraz fizycznej.
- Nie wszystkie szkoły dokonują modyfikacji działań wychowawczych. Partycypacja rodziców i uczniów częściej ma miejsce w ich realizacji (rola wykonawcza), rzadziej w modyfikacji (współdecydowanie). Relacje oparte na szacunku i zaufaniu między uczniami i dorosłymi członkami społeczności szkolnej nie zawsze są powszechne.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Diagnoza potrzeb, organizacja indywidualizacji pracy

- Szkoły rozpoznają możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe i indywidualną sytuację społeczną uczniów, współpracują z wyspecjalizowanymi instytucjami wspierającymi uczniów i jego rodzinę (pomoc psychologiczno – pedagogiczna, socjalna).
- W szkołach organizowane są formy zajęć nakierowane na rozwój zainteresowań i uzdolnień oraz służące wyrównywaniu deficytów edukacyjnych. Indywidualizacja procesu edukacji w odniesieniu do każdego ucznia prowadzona przez nauczycieli, pozwala przezwyciężać trudności w uczeniu się, wynikające z indywidualnej sytuacji uczniów.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Aktywność uczniów

- W szkołach tworzone są uczniom możliwości aktywnego uczestnictwa na rzecz szkolnej społeczności, w tym, w ramach samorządności szkolnej, co motywuje młodzież do inicjowania i realizowania zadań wzbogacających ofertę edukacyjną oraz służy doskonaleniu kompetencji kluczowych (współpraca, podejmowanie decyzji, odpowiedzialność, komunikacja).
- Uczniowie aktywnie uczestniczą w przedsięwzięciach środowiska lokalnego o charakterze patriotycznym, obywatelskim, co sprzyja poczuciu tożsamości, rozwija umiejętności obywatelskie i prospołeczne młodzieży, pozwala świadomie podejmować decyzje służące lokalnej społeczności.
- Szkoły umożliwiają uczniom inicjowanie i włączanie się w realizację działań charytatywnych, wolontariackich (akcje pomocowe; opieka nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami).

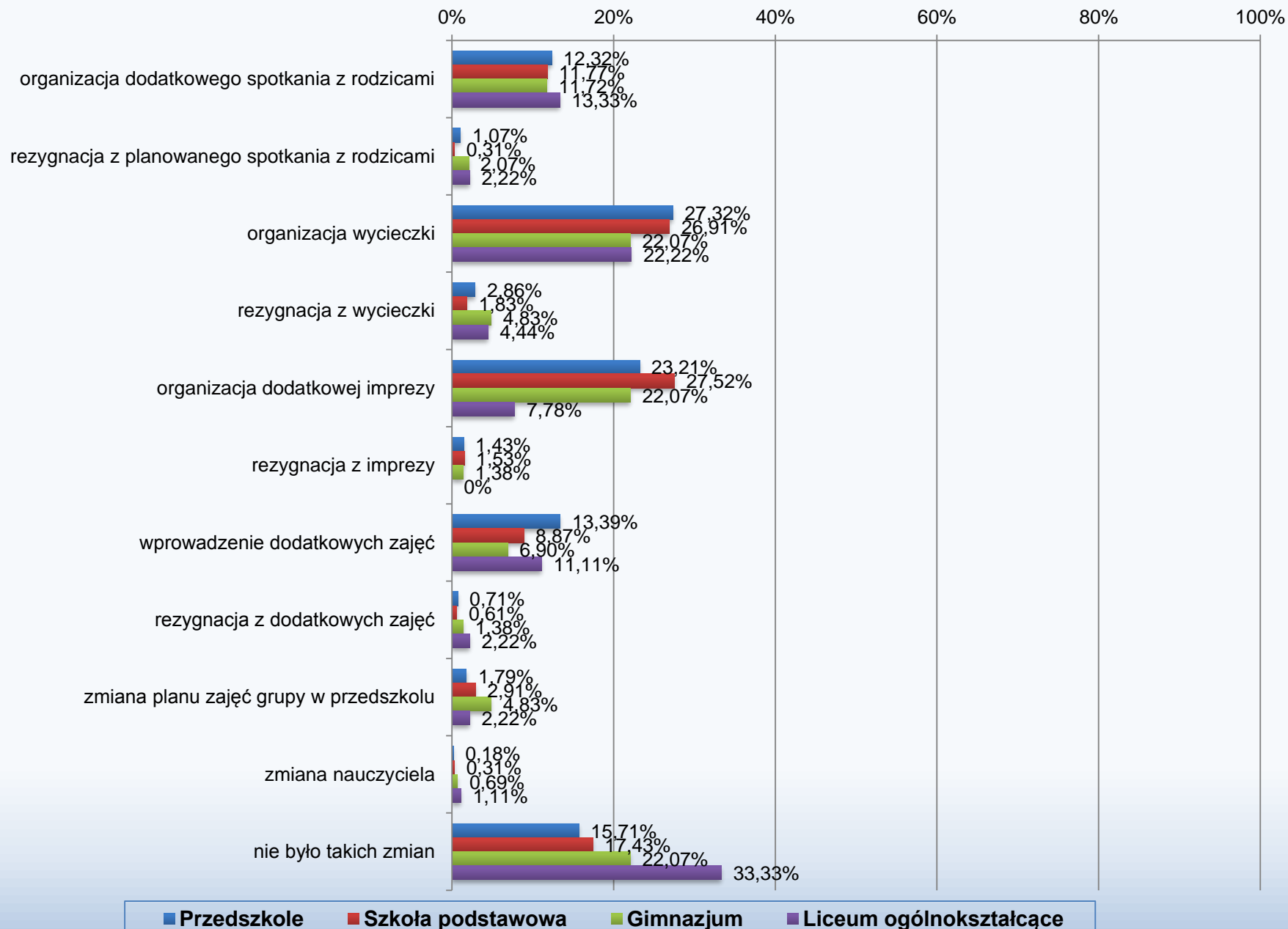
Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Mazowieckie - tematyka kontroli doraźnych

- realizacja przez dyrektora zadań w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków organizacyjnych pracy szkoły;
- zgodność działań dyrektora szkoły z przepisami prawa w zakresie przestrzegania praw dziecka w szkole, w szczególności zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę oraz udzielania im pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- realizacja zaleceń wynikających z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego dla ucznia;
- wypełnianie statutowych obowiązków szkoły wobec ucznia,
- zgodność z przepisami prawa realizacji nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły w zakresie zapewnienia nauczycielom pomocy w wykonywaniu ich zadań.

Zmiany spowodowane przez rodziców w funkcjonowaniu szkoły/przedszkola

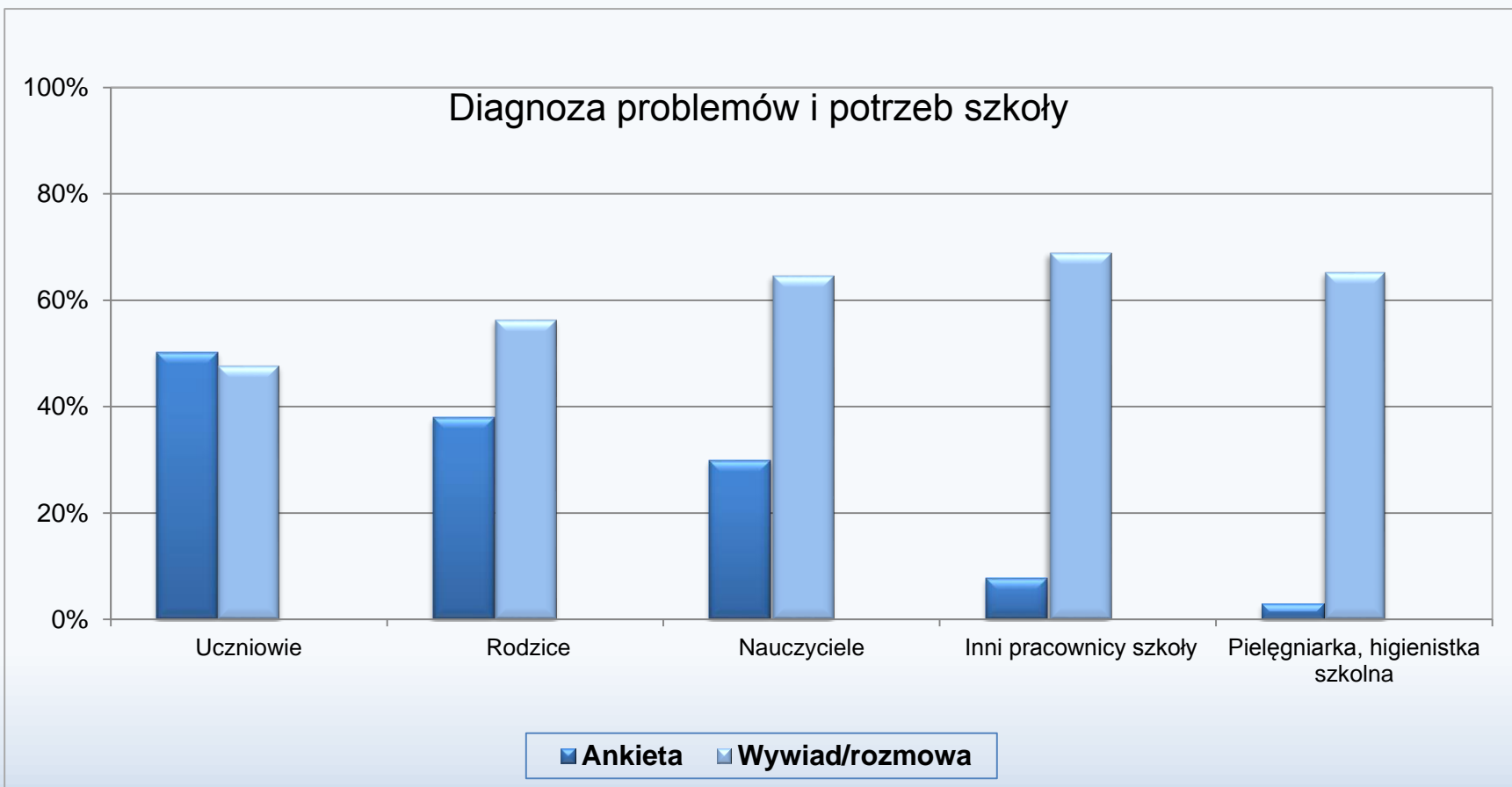

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Mazowieckie – monitorowanie

Planowanie działań w zakresie bezpieczeństwa i promocji zdrowia uczniów

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Ważne do dalszej pracy

- integracja środowisk rodzicielskich na rzecz wzmocnienia wsparcia w procesie wychowania
- stworzenie płaszczyzny dyskusji i wymiany poglądów we wszystkich sprawach dotyczących szkoły, w tym:
  - wewnętrznych regulacji dotyczących ustanawiania i respektowania zasad postępowania i norm zachowania służących bezpieczeństwu,
  - budowania relacji opartych na szacunku i zaufaniu wszystkich podmiotów szkolnej społeczności
  - organizowania wsparcia uczniom i rodzinie w przezwyciężaniu trudności w uczeniu się, wynikających z indywidualnej sytuacji ucznia.

Niezbędnym elementem są partnerskie relacje między nauczycielem a rodzicem oraz regularny przepływ informacji, który powinien mieć charakter wielokierunkowy -dotyczyć postępów uczniów w nauce i zachowaniu.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Podsumowanie

- demokratyzacja życia szkoły jest złożonym i ważnym procesem, w którym kluczowe jest świadome uczestnictwo wszystkich uczestników;
- cele i zadania wychowawcze szkoły realizowane są przez kadrę pedagogiczną we współpracy z uczniami, rodzicami i innymi podmiotami zewnętrznymi w atmosferze wzajemnego zaufania i szacunku;
- partnerskie współdziałanie całej społeczności szkolnej sprzyja skutecznemu oddziaływaniu dydaktycznemu i wychowawczemu, angażuje uczniów i rodziców w proces doskonalenia jakości edukacji i promowania jej wartości.

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

Dziękuję za uwagę